

تأثیر سطوح مختلف پروتئین و سیاه دانه (*Nigella sativa L.*) بر فراسنجه‌های خونی بلدرچین تخمگذار ژاپنی

سیدهادی گلدانی^۱، بهروز دستار^۲، محمود شمس شرق^۳، سیدرضا هاشمی^۴، امید عشایری زاده^۴

۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد تغذیه دام ۲- دانشیار ۳- دکترای فیزیولوژی طیور ۴- دانشجوی دکتری تغذیه دام

دانشکده علوم دامی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

نویسنده مسول: سیدهادی گلدانی - goldani_20@yahoo.com

چکیده

این آزمایش به منظور بررسی اثر افزودن سیاه دانه در جیره‌های حاوی سطوح مختلف پروتئین بر فراسنجه‌های خونی بلدرچین تخمگذار ژاپنی انجام شد. تعداد ۲۱۶ قطعه بلدرچین تخمگذار ژاپنی در سن ۱۰ هفتگی پس از یکسان سازی به طور تصادفی در ۶ تیمار، ۴ تکرار و ۹ بلدرچین در هر تکرار در ۲۴ قفس تقسیم شدند. آب و خوراک به صورت کاملاً آزاد در اختیار پرندگان قرار گرفت. بلدرچین‌ها به مدت ۱۰ هفته در قالب طرح بلوک کامل تصادفی به صورت آرایش فاکتوریل ۲×۳ شامل ۲ سطح پروتئین جیره، پروتئین متعادل (توصیه NRC) و کم پروتئین (۰/۸۵ درصد NRC) و ۳ سطح سیاه دانه (صفر، ۱/۵ و ۳ درصد) پرورش داده شدند. در پایان دوره آزمایش از هر واحد آزمایشی تعداد دو بلدرچین از میانگین وزنی هر تکرار انتخاب شد. خونگیری به مقدار ۳-۵ میلی‌لیتر از سیاهرگ بال انجام شد. آنالیزهای مربوط به فراسنجه‌های پروتئین تام، گلوکز، اسید اوریک، تری گلیسرید، کلسترول، آلبومین و گلوبولین بر پایه روش‌های رفرنس آزمایشگاهی و با استفاده از کیت‌های تشخیصی تهیه شده از شرکت پارس آزمون و با روش فتومتریک انجام شد. نتایج این آزمایش نشان داد اثر متقابل پروتئین و سیاه دانه بر هیچ یک از فراسنجه‌های خونی تأثیر معنی‌داری ندارد ($p > 0/05$).

واژه‌های کلیدی: پروتئین - سیاه دانه (*Nigella sativa L.*) - فراسنجه‌های خونی - بلدرچین تخمگذار ژاپنی

مقدمه

با توجه به اهمیت ویژه‌ی خوراک‌دهی دام و طیور در کشاورزی، استفاده از افزودنی‌های گیاهی در خوراک حیوانات به خصوص طیور اخیراً مورد توجه قرار گرفته است. تمایل به استفاده از گیاهان دارویی در تغذیه حیوانات را می‌توان به صورت افزایش معنی‌دار مقالات چاپ شده از سال ۲۰۰۰ به بعد مشاهده کرد (۱۹). عامل اصلی این رخداد شروع ممنوعیت استفاده از آنتی-بیوتیک‌ها در اتحادیه اروپا از سال ۱۹۹۹ و قطع کامل آن در سال ۲۰۰۶ بوده است (۱۷). گیاهان دارویی و فرآورده‌های آنها یکی از جایگزین‌های مطرح آنتی‌بیوتیک‌ها هستند که در سال‌های اخیر (به خاطر ممنوعیت آنتی‌بیوتیک‌ها) مورد توجه قرار گرفته‌اند (۲۱). گیاهان دارویی و فرآورده‌های آنها به دلیل عواملی چون ارزش بالای اقتصادی و کم‌هزینه بودن تولید آنها، نداشتن اثرات تخریبی بر محیط زیست (داروهای ارگانیک)، کم بودن عوارض جانبی در مقایسه با داروهای شیمیایی، کاهش ایجاد مقاومت نسبی عوامل بیماری‌زا، انحصاری بودن درمان برخی بیماری‌ها با گیاهان دارویی و وجود تجربیات مختلف بالینی، باعث شده‌اند تا این منابع دارویی در سال‌های اخیر از ارزش و جایگاه خاصی در پرورش، تولید و درمان دام و طیور برخوردار باشند (۲۱ و ۲).